Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
ATHANASIOSA RANTOSA,
predstavljeni 27. aprila 2023 [1]

Zadeva C-45/22

HK
proti
Service fédéral des Pensions (SFP)

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo tribunal du travail francophone de Bruxelles (delovno sodišče v Bruslju za postopke v francoščini, Belgija))

„Predhodno odločanje – Koordinacija sistemov socialne varnosti – Uredba (ES) št. 883/2004 – Člen 55(1)(a) – Prekrivanje dajatev druge vrste – Deljenje zneskov dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, ki so bili upoštevani, s številom dajatev – Pojem ‚zneski, ki so bili upoštevani' – Spoštovanje posebnih značilnosti nacionalnih zakonodaj na področju socialne varnosti – Oseba, upravičena do več starostnih in vdovskih pokojnin, ki jih izplačujejo različne države članice – Uporaba nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja – Način izračuna vdovske pokojnine"

I. Uvod

1. Cilj Uredbe (ES) št. 883/2004, [2] kot je razvidno iz njenih uvodnih izjav 1 in 45, je zagotoviti koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti držav članic, da bi se zagotovilo učinkovito uresničevanje pravice do prostega gibanja oseb in s tem prispevalo k izboljšanju življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev oseb, ki se gibljejo v Uniji.

2. V tem okviru je ta uredba med drugim namenjena omejevanju obsega nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja na področju starostnih pokojnin in pokojnin po umrlem zavarovancu, katerih učinek je zmanjšanje dajatve, za katero lahko zaprosi zavarovanec v državi članici, če prejema dajatev v drugi državi članici. [3] Tako člen 55(1)(a) navedene uredbe določa, da če je treba za prejemanje dajatev druge vrste ali drugih dohodkov uporabljati pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja zadevnih držav članic v zvezi z dvema ali več neodvisnimi dajatvami, pristojni nosilec zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, ki so bili upoštevani, deli s številom dajatev, za katere veljajo ta pravila.

[1] Jezik izvirnika: francoščina.

[2] Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

[3] Glej sklepne predloge generalnega pravobranilca Y. Bota v zadevi Komisija/Malta (C-12/14, EU:C:2015:755, točka 1).

3. Kako naj se razlaga izraz „zneski, ki so bili upoštevani“ v smislu te določbe? Natančneje, ali je treba deliti skupni znesek zadevnih dajatev ali pa znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih dajatev? Tako je v bistvu vprašanje, ki ga postavlja tribunal du travail francophone de Bruxelles (delovno sodišče v Bruslju za postopke v francoščini, Belgija) in ki je novo, saj Sodišče še nikoli ni podalo razlage člena 55 Uredbe št. 883/2004.

4. Predlog za sprejetje predhodne odločbe je bil vložen v okviru spora med HK, prejemnikom več starostnih in vdovskih pokojnin, ki jih izplačujejo različne države članice, ter Service fédéral des Pensions (zvezna služba za pokojnine, Belgija; v nadaljevanju: SFP) v zvezi z načinom izračuna belgijske vdovske pokojnine, do katere je HK upravičen po smrti svoje žene.

II. Pravni okvir

A. Pravo Unije

1. Uredba (EGS) št. 1408/71

5. Člen 46c Uredbe (EGS) št. 1408/71,[4] ki je bil vanjo vstavljen z Uredbo (EGS) št. 1248/92[5] in je naslovljen „Posebne določbe, ki se uporabljajo v primeru prekrivanja ene ali več dajatev, iz člena 46a(1), z eno ali več dajatvami drugačne vrste ali z drugimi dohodki, kadar gre za dve ali več držav“, v odstavku 1 določa:

„Če ima prejemanje dajatev različne vrste ali drugih dohodkov za posledico zmanjšanje, mirovanje ali odvzem dveh ali več dajatev iz člena 46(1)(a)(i), se zneski, ki ne bi bili izplačani pri strogi uporabi določb v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, kot jih predvideva zakonodaja držav članic, delijo s številom dajatev, ki se zmanjšajo, mirujejo ali odvzamejo.“

6. Uredba št. 1408/71 je bila s 1. majem 2010 razveljavljena in nadomeščena z Uredbo št. 883/2004.

2. Uredba št. 883/2004

7. V uvodnih izjavah 1, 4, od 28 do 31 in 45 Uredbe št. 883/2004 je navedeno:

„(1) Pravila za koordinacijo nacionalnih sistemov socialne varnosti spadajo v okvir prostega gibanja oseb in morajo prispevati k izboljšanju njihovega življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev.

[…]

(4) Treba je spoštovati posebne značilnosti nacionalnih zakonodaj na področju socialne varnosti in zato oblikovati le sistem koordinacije.

[…]

[4] Uredba Sveta z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35).

[5] Uredba Sveta z dne 30. aprila 1992 o spremembi Uredbe št. 1408/71 (UL 1992, L 136, str. 7).

(28) Treba je določiti višino pokojnine, izračunane v skladu z metodo, ki se uporablja za seštevanje in za sorazmerno izračunavanje in je zajamčena z zakonodajo Skupnosti, kadar je uporaba nacionalne zakonodaje, vključno s pravili glede zmanjšanja, mirovanja ali odvzema, manj ugodna od omenjene metode.

(29) Za zaščito delavcev migrantov in njihovih preživelih oseb pred pretirano strogim uveljavljanjem nacionalnih pravil v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom je treba vključiti določbe, ki natančno določajo uporabo takih pravil.

(30) Kakor nenehno potrjuje Sodišče, Svet ni pristojen za sprejetje pravil o omejitvi prekrivanja dveh ali več pokojnin, pridobljenih v različnih državah članicah, z zmanjšanjem višine pokojnine, pridobljene samo po nacionalni zakonodaji.

(31) Po mnenju Sodišča mora taka pravila sprejeti nacionaln[i] zakonodajalec, ob upoštevanju, da zakonodajna oblast Skupnosti določi meje, v katerih se uporabljajo nacionalne določbe v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem in odvzemom.

[…]

(45) Države članice ne morejo zadovoljivo doseči cilja predlaganih ukrepov, to je koordinacije ukrepov za zagotovitev učinkovitega uresničevanja pravice do prostega gibanja oseb, in ga je zaradi obsega in učinkov ukrepov torej laže doseči na ravni Skupnosti, Skupnost lahko sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega meje tistega, kar je potrebno za dosego navedenega cilja[.]“

8. Člen 2 te uredbe, naslovljen „Osebna veljavnost“, določa:

„1. Ta uredba se uporablja za državljane države članice, osebe brez državljanstva in begunce, ki stalno prebivajo v državi članici, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ter za njihove družinske člane in preživele osebe.

2. Uporablja se tudi za preživele osebe tistih oseb, za katere je veljala zakonodaja ene ali več držav članic, ne glede na državljanstvo takih oseb, kadar so njihove preživele osebe državljani države članice ali osebe brez državljanstva ali begunci, ki stalno prebivajo v eni od držav članic.“

9. Člen 3 navedene uredbe, naslovljen „Stvarna veljavnost“, v odstavku 1 določa:

„Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

[…]

(d) dajatve za starost;

(e) dajatve za preživele osebe;

[…]“

10. Poglavje 5 naslova III iste uredbe, naslovljeno „Starostne pokojnine in pokojnine preživelih oseb“, vsebuje med drugim člene od 52 do 55 te uredbe.

11. Člen 52 Uredbe št. 883/2004, naslovljen „Dodelitev dajatev“, v odstavkih od 1 do 3 določa:

„1. Pristojni nosilec izračuna znesek dajatve, ki bi ga bilo treba izplačati:

(a) po zakonodaji, ki jo uporablja, samo kadar so pogoji za upravičenost do dajatev izpolnjeni izključno po nacionalni zakonodaji (neodvisna dajatev);

(b) z izračunom teoretičnega zneska in nato dejanskega zneska (sorazmerna dajatev) na naslednji način:

(i) teoretični znesek dajatve je enak dajatvi, ki bi jo oseba lahko zahtevala, če bi bile vse zavarovalne dobe in/ali dobe prebivanja, dopolnjene po zakonodajah drugih držav članic, dopolnjene po zakonodaji, ki jo uporablja, na dan dodelitve dajatve. Če po tej zakonodaji znesek ni odvisen od trajanja dopolnjenih dob, se ta znesek šteje za teoretični znesek;

(ii) pristojni nosilec nato določi dejanski znesek sorazmerne dajatve na podlagi teoretičnega zneska v sorazmerju med trajanjem dob, dopolnjenih pred nastopom zavarovalnega primera po zakonodaji, ki jo uporablja, in med skupnim trajanjem dob, dopolnjenih po zakonodajah vseh zadevnih držav članic pred nastopom zavarovalnega primera.

2. Kadar je to primerno, pristojni nosilec uporabi za znesek, izračunan v skladu s pododstavki 1(a) in (b), vsa pravila glede zmanjšanja, mirovanja ali odvzema po zakonodaji, ki jo uporablja, v mejah, predvidenih v členih 53 do 55.

3. Oseba je upravičena, da od pristojnega nosilca vsake države članice prejema višjega od zneskov, izračunanih v skladu s pododstavki 1(a) ali (b).“

12. Člen 53 te uredbe, naslovljen „Pravila za preprečevanje prekrivanja“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Vsako prekrivanje dajatev za invalidnost, dajatev za starost in dajatev za preživele osebe, ki se izračunajo ali dodelijo na podlagi zavarovalnih dob in/ali dob prebivanja, ki jih dopolni ista oseba, se šteje za prekrivanje dajatev iste vrste.

2. Prekrivanje dajatev, ki jih ni mogoče šteti za dajatve iste vrste v smislu odstavka 1, se šteje za prekrivanje dajatev druge vrste.“

13. Člen 54 navedene uredbe, naslovljen „Prekrivanje istovrstnih dajatev“, določa:

„1. Kadar se dajatve iste vrste, ki se zagotavljajo po zakonodaji dveh ali več držav članic, prekrivajo, se pravila za preprečevanje prekrivanja iz zakonodaje države članice ne uporabijo za sorazmerno dajatev.

2. Pravila za preprečevanje prekrivanja se uporabijo za neodvisno dajatev samo, če gre za dajatev, katere:

(a) znesek ni odvisen od trajanja zavarovalnih dob ali dob prebivanja;

ali

(b) znesek se določi na podlagi fiktivne dobe, ki velja za dopolnjeno med datumom, ko je zavarovalni primer nastopil, in kasnejšim datumom, ki se prekriva z:

(i) dajatvijo iste vrste, razen kadar je bil med dvema ali več državami članicami sklenjen sporazum, s katerim se prepreči, da bi se ista fiktivna doba upoštevala več kot enkrat; ali

(ii) dajatvijo iz pododstavka (a).

Dajatve in sporazumi iz pododstavkov (a) in (b) so navedeni v Prilogi IX.“

14. Člen 55 iste uredbe, naslovljen „Prekrivanje dajatev druge vrste“, v odstavku 1(a) določa:

„Če je za prejemanje dajatev druge vrste ali drugih dohodkov treba uporabljati pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja zadevnih držav članic v zvezi z:

(a) dvema ali več neodvisnimi dajatvami, pristojni nosilec zneske upoštevanih dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov [zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, ki so bili upoštevani,] deli s številom dajatev, za katere veljajo navedena pravila;

vendar pa se osebi zaradi uporabe tega pododstavka ne more odvzeti statusa upokojenca za namene drugih poglavij tega naslova pod pogoji in po postopkih, določenih v izvedbeni uredbi[.]“

B. Belgijsko pravo

15. Člen 20, prvi in četrti odstavek, arrêté royal n° 50 du 24 octobre 1967 relatif à la pension de retraite et de survie des travailleurs salariés (kraljevi odlok št. 50 z dne 24. oktobra 1967 o starostni in vdovski pokojnini za zaposlene osebe)[6] v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: kraljevi odlok št. 50), določa:

„Vdovska pokojnina se lahko prekriva s starostno pokojnino ali katero koli drugo ugodnostjo, ki nadomešča starostno pokojnino, le do zneska, ki ga določi kralj.

[…]

Kralj določi, za koliko se lahko vdovska pokojnina zmanjša, če preživeli zakonec prejema vdovsko pokojnino ali katero koli drugo nadomestno ugodnost, dodeljeno na podlagi sistema za starostne in vdovske pokojnine v tuji državi ali na podlagi sistema, ki se uporablja za osebje institucije mednarodnega javnega prava.“

16. Člen 52(1) arrêté royal du 21 décembre 1967 portant règlement général du régime de pension de retraite et de survie des travailleurs salariés (kraljevi odlok z dne 21. decembra 1967 o splošni ureditvi starostnih in vdovskih pokojnin za zaposlene osebe)[7] v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari (v nadaljevanju: kraljevi odlok z dne 21. decembra 1967), določa:

„Če lahko preživeli zakonec zahteva vdovsko pokojnino na podlagi pokojninskega sistema zaposlenih oseb in eno ali več starostnih pokojnin ali kakršnih koli drugih nadomestnih ugodnosti na podlagi pokojninskega sistema zaposlenih oseb ali enega ali več drugih pokojninskih sistemov, se vdovska pokojnina lahko prekriva s temi starostnimi pokojninami samo, če skupni znesek ne presega 110 % vdovske pokojnine, ki bi bila dodeljena preživelemu zakoncu za polno delovno dobo.

6 *Moniteur belge* z dne 27. oktobra 1976, str. 11246.

7 *Moniteur belge* z dne 16. januarja 1968, str. 441.

[…]

Če lahko zakonec iz prvega pododstavka zahteva tudi eno ali več vdovskih pokojnin ali nadomestnih ugodnosti v smislu člena 10a [kraljevega odloka št. 50], vdovska pokojnina ne more presegati razlike med, na eni strani, 110 % vdovske pokojnine za polno delovno dobo ter, na drugi strani, vsoto starostnih pokojnin ali nadomestnih ugodnosti iz prvega pododstavka in zneska v višini vdovske pokojnine za zaposleno osebo s polno delovno dobo, pomnoženega z ulomkom ali vsoto ulomkov, ki izražajo pomen vdovskih pokojnin v drugih pokojninskih sistemih, razen sistema za samozaposlene osebe. Ti ulomki so tisti, ki so ali bi bili upoštevani za uporabo zgoraj omenjenega člena 10a.

[…]“

17. Člen 52a kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 določa:

„Za uporabo člena 20, tretji in četrti odstavek, kraljevega odloka št. 50 se vdovska pokojnina preživelega zakonca, dodeljena na podlagi kraljevega odloka št. 50 ali zakona z dne 20. julija 1990 (ali kraljevega odloka z dne 23. decembra 1996), zmanjša za znesek vdovske pokojnine ali nadomestne ugodnosti, dodeljene na podlagi sistema tuje države ali na podlagi sistema, ki se uporablja za osebje institucije mednarodnega javnega prava, ki se ji ni mogoče odpovedati.“

18. Člen 7(1), prvi pododstavek, arrêté royal du 23 décembre 1996 portant exécution des articles 15, 16 et 17 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions (kraljevi odlok z dne 23. decembra 1996 o izvajanju členov 15, 16 in 17 zakona z dne 26. julija 1996 o modernizaciji socialne varnosti in zagotavljanju vzdržnosti zakonskih pokojninskih sistemov)[8] v različici, ki se uporablja za spor o glavni stvari, določa:

„Če zakonec umre, preden začne prejemati svojo starostno pokojnino, vdovska pokojnina znaša 80 % starostne pokojnine, izračunane po stopnji iz člena 5(1), prvi pododstavek, točka (a), tega odloka, ki bi bila zakoncu dodeljena na podlagi tega odloka.“

III. Spor o glavni stvari, vprašanji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

19. HK je imel ženo, ki je umrla 29. novembra 2016.

20. Na dan 1. decembra 2016 je bil HK iz lastnega naslova upravičen do belgijske starostne pokojnine v letnem znesku 11.962,55 EUR in do španske starostne pokojnine v letnem znesku 8276,28 EUR. Ker je njegova žena delala in plačevala prispevke v več državah članicah, in sicer v Belgiji, Španiji in na Finskem, je HK po njeni smrti prejemal tudi špansko vdovsko pokojnino v letnem znesku 5123,88 EUR in finsko vdovsko pokojnino v letnem znesku 1281,24 EUR.

21. Kar zadeva Belgijo, je SFP z dopisom z dne 3. januarja 2017 HK obvestila, da preučuje njegovo morebitno pravico do belgijske vdovske pokojnine. SFP je 22. novembra 2017 navedla, da HK nima pravice do take vdovske pokojnine, ker je znesek njegovih starostnih pokojnin previsok. HK je 26. decembra 2017 pri SFP zoper to zavrnilno odločbo vložil pritožbo. Nato sta HK in SFP

[8] *Moniteur belge* z dne 17. januarja 1997, str. 904.

izmenjala dopise v zvezi s podrobnimi pravili za upoštevanje različnih pokojnin, do katerih je bil upravičen HK, da bi se ugotovilo, ali in v kolikšnem obsegu ima pravico do belgijske vdovske pokojnine.

22. SFP je z odločbo z dne 18. septembra 2019 HK obvestila, da je preučila njegov položaj in da ima od 1. decembra 2016 pravico do belgijske vdovske pokojnine v letnem bruto znesku 1929,03 EUR. SFP je navedla, da je bila pravica HK do belgijske vdovske pokojnine preučena po uradni dolžnosti, ker Republika Finska uporablja nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja. SFP je dodala, da je bila pri določitvi tega bruto zneska upoštevana zgornja meja prekrivanja, ker je HK upravičen tudi do belgijske starostne pokojnine.

23. HK je 14. aprila 2020 pri tribunal du travail francophone de Bruxelles (delovno sodišče v Bruslju za postopke v francoščini), ki je predložitveno sodišče, zoper odločbo SFP z dne 18. septembra 2019 vložil tožbo, pri čemer je trdil, da ima na podlagi člena 55 Uredbe št. 883/2004 pravico do belgijske vdovske pokojnine v letnem bruto znesku 6339,01 EUR.

24. Predložitveno sodišče poudarja, da je v belgijski zakonodaji prekrivanje starostne pokojnine in vdovske pokojnine, čeprav je omejeno, dovoljeno na podlagi člena 20, prvi odstavek, kraljevega odloka št. 50, ki se izvaja s členom 52(1), prvi pododstavek, kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967. Poleg tega naj bi iz člena 20, četrti odstavek, kraljevega odloka št. 50 v povezavi s členom 52a kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 izhajalo, da prekrivanje belgijske vdovske pokojnine za zaposleno osebo in ene ali več vdovskih pokojnin, dodeljenih na podlagi tuje zakonodaje, ni dovoljeno. V skladu s tem členom 52a se belgijska vdovska pokojnina za zaposleno osebo namreč zmanjša za znesek ene ali več vdovskih pokojnin, dodeljenih na podlagi tujega sistema.

25. Vendar naj bi bilo v skladu s členom 54 Uredbe št. 883/2004 v primeru prekrivanja dajatev iste vrste iz več držav članic mogoče pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa nacionalna zakonodaja, uporabiti le za nekatere dajatve, ki so naštete v Prilogi IX k tej uredbi. Vdovske pokojnine za zaposleno osebo pa naj ne bi bilo na seznamu dajatev, ki jih je v tej prilogi navedla Kraljevina Belgija. Zato se naj člen 52a kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 v zadevi iz postopka v glavni stvari ne bi uporabljal. Na podlagi člena 52(1), prvi pododstavek, tega kraljevega odloka naj bi SFP torej upoštevala belgijsko in špansko starostno pokojnino, do katerih je HK upravičen iz lastnega naslova.

26. Po navedbah predložitvenega sodišča je treba v obravnavanem primeru prekrivanje vdovske pokojnine za zaposleno osebo in starostnih pokojnin, in sicer belgijske in tuje, šteti za prekrivanje dajatev druge vrste v smislu člena 55 Uredbe št. 883/2004, ker dajatev, izračunanih na podlagi poklicnih karier dveh različnih oseb, ni mogoče šteti za dajatve iste vrste.

27. To sodišče dodaja, da se v členu 52 Uredbe št. 883/2004 razlikuje med „neodvisno dajatvijo“ in „sorazmerno dajatvijo“ ter da je zadevna oseba upravičena, da od pristojnega nosilca vsake zadevne države članice prejema višjega od zneskov, izračunanih v skladu z odstavkom 1(a) in (b) tega člena. V obravnavanem primeru naj bi SFP tako za belgijsko starostno pokojnino kot za belgijsko vdovsko pokojnino izračunala, da je neodvisna dajatev za HK ugodnejša od sorazmerne dajatve. Navedeno sodišče omenja, da glede na njeno preučitev HK v okviru izračuna sorazmerne dajatve v smislu člena 52(1)(b) te uredbe ne bi imel pravice do vdovske pokojnine.

28. Po navedbah predložitvenega sodišča ima HK, kar zadeva izračun neodvisne dajatve, pravico do vdovske pokojnine samo zaradi uporabe člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Drug delavec z belgijsko starostno pokojnino za zaposleno osebo v znesku, enakem temu, ki ga prejema HK, to je 20.238,83 EUR, naj namreč v Belgiji ne bi prejemal vdovske pokojnine. HK naj bi bil zato v ugodnejšem položaju zaradi uporabe prava Unije.

29. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da v zvezi z zadevno belgijsko vdovsko pokojnino HK in SFP prihajata do enakega rezultata za te elemente:

– vdovska pokojnina HK znaša 7638,46 EUR, to je 80 % starostne pokojnine za zaposleno osebo, pripadajoče njegovi ženi in izračunane na podlagi stopnje za gospodinjstvo;

– zgornja meja prekrivanja te pokojnine je 16.458,42 EUR, in sicer 110 % od 14.962,20 EUR,[9] na podlagi člena 52(1)(a) Uredbe št. 883/2004 v zvezi neodvisno dajatvijo;

– skupni znesek starostnih pokojnin, ki se upošteva za uporabo člena 52 kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967, in sicer belgijske letne starostne pokojnine (11.962,55 EUR) in španske letne starostne pokojnine (8276,28 EUR), znaša 20.238,83 EUR.

30. Iz predložitvene odločbe je razvidno tudi, da se razlagi HK in SFP razlikujeta glede izračuna presežka zgornje meje prekrivanja. Po mnenju SFP je treba za določitev tega presežka sešteti vdovsko pokojnino (7638,46 EUR) in skupni znesek starostnih pokojnin (20.238,83 EUR), nato pa odšteti zgornjo mejo prekrivanja (16.458,42 EUR), kar privede do zneska 11.418,87 EUR. Zmanjšana vdovska pokojnina naj bi se izračunala tako, da se od vdovske pokojnine (7638,46 EUR) odšteje presežek zgornje meje prekrivanja (11.418,87 EUR), deljen z dva (število vdovskih pokojnin, na katere se nanašajo pravila za preprečevanje prekrivanja, to sta belgijska in finska vdovska pokojnina, ker španska vdovska pokojnina ni zmanjšana), to je 5709,43 EUR, iz česar izhaja, da naj bi ta vdovska pokojnina letno znašala 7638,46 EUR minus 5709,43 EUR, kar je 1929,03 EUR.

31. HK podaja drugačen izračun, v skladu s katerim je treba za izračun presežka zgornje meje prekrivanja skupnemu znesku starostnih pokojnin (20.238,83 EUR), deljenemu z dva, kar je 10.119,41 EUR, prišteti vdovsko pokojnino (7638,46 EUR) in odšteti zgornjo mejo prekrivanja (16.458,42 EUR), kar ustreza znesku 1299,45 EUR. Zmanjšana vdovska pokojnina naj bi torej znašala 7638,46 EUR minus 1299,45 EUR, kar je letni znesek 6399,01 EUR.

32. Predložitveno sodišče omenja, da so po navedbah SFP finski pristojni nosilci uporabili enak izračun kot ta služba, kar zadeva finsko vdovsko pokojnino, o kateri je bil HK obveščen 10. novembra 2017. Kot navaja to sodišče, pa se HK sklicuje na informacije, objavljene na spletišču Caisse nationale d'assurance vieillesse (nacionalni sklad za pokojninsko zavarovanje, Francija), francoskega zavoda za socialno varnost, ki upravlja osnovne starostne pokojnine za zaposlene osebe v zasebnem sektorju, samozaposlene osebe, pogodbene javne uslužbence in umetnike avtorje, ter zlasti na okrožnico št. 2010/54 z dne 21. maja 2010 (tehnična opomba št. 3: pokojnina po umrlem zavarovancu).[10]

[9] Predložitveno sodišče navaja, da je ta znesek, ki se nanaša na alternativno polno vdovsko pokojnino, izračunan tako, da se znesek 7481,10 EUR (vsota zneskov pokojnine za leta običajne in glavne poklicne dejavnosti) pomnoži s 44/22 (obrnjeni karierni ulomek zgolj z leti običajne in glavne poklicne dejavnosti).

[10] Ta dokument je na voljo (v francoščini) na tem naslovu: https://www.legislation.cnav.fr/Pages/texte.aspx?Nom=circulaire_cnav_2010_54_21052010_note3.

33. Predložitveno sodišče dodaja, da pravila, ki ga določa člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004, ni bilo v členu 46c Uredbe št. 1408/71, ki izhaja iz Uredbe št. 1248/92, in da se za ta člen 55(1)(a) zdi, da je bila z njim uvedena sprememba, ker se ne nanaša več na „znesk[e], ki ne bi bili izplačani pri strogi uporabi določb v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, kot jih predvideva zakonodaja držav članic“.

34. V teh okoliščinah je tribunal du travail francophone de Bruxelles (delovno sodišče v Bruslju za postopke v francoščini) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali je treba pravilo iz člena 55(1)(a) Uredbe [št. 883/2004], v skladu s katerim pristojni nosilci zneske upoštevane dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov delijo s številom dajatev, za katere veljajo [pravila za preprečevanje prekrivanja], razlagati tako, da nalaga, da se dohodki kot taki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja, delijo s številom vdovskih pokojnin, na katere vplivajo pravila za preprečevanje prekrivanja?

2. Ali je, nasprotno, treba pravilo iz člena 55(1)(a) Uredbe [št. 883/2004], v skladu s katerim pristojni nosilci zneske upoštevane dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov delijo s številom dajatev, za katere veljajo [pravila za preprečevanje prekrivanja], razlagati tako, da nalaga, da se s številom vdovskih pokojnin, na katere vplivajo pravila za preprečevanje prekrivanja, ne delijo dohodki kot taki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja, temveč samo del dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja, kot je na primer določeno z zadevno nacionalno ureditvijo?“

35. Pisna stališča so Sodišču predložili HK, belgijska in finska vlada ter Evropska komisija.

IV. Analiza

36. Z vprašanjema za predhodno odločanje, ki ju je treba preučiti skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da če je za prejemanje dajatev druge vrste treba uporabljati nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja v zvezi z neodvisnimi dajatvami, ta člen nasprotuje nacionalni zakonodaji, v skladu s katero pristojni nosilci pri izračunu vdovske pokojnine delijo znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, s številom vdovskih pokojnin, za katere veljajo ta pravila.

37. V obravnavanem primeru je iz predložitvene odločbe razvidno, da HK prejema belgijsko in špansko starostno pokojnino ter, po smrti svoje žene, špansko in finsko vdovsko pokojnino.

38. Glede dodelitve belgijske vdovske pokojnine predložitveno sodišče navaja, da je Kraljevina Belgija uvedla pravila za preprečevanje prekrivanja. V skladu s sodno prakso Sodišča se pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja države članice, kadar ni določeno drugače, zoper upravičence dajatve, ki jo izplačuje ta država članica, ki so lahko upravičeni tudi do drugih dajatev iz socialne varnosti, uveljavljajo tudi takrat, kadar so te dajatve pridobljene po zakonodaji druge države članice.[11] Tako v skladu s členom 52(2) Uredbe št. 883/2004 pristojni nacionalni nosilec, kadar je to primerno, uporabi vsa pravila glede zmanjšanja, mirovanja ali odvzema po zakonodaji, ki jo uporablja, v mejah, določenih v členih od 53 do 55.

[11] Glej po analogiji sodbo z dne 15. marca 2018, Blanco Marqués (C-431/16, EU:C:2018:189, točka 63 in navedena sodna praksa).

39. Kot poudarja predložitveno sodišče, na podlagi belgijske zakonodaje prekrivanje belgijske vdovske pokojnine za zaposleno osebo in ene ali več vdovskih pokojnin, dodeljenih na podlagi tuje zakonodaje, ni dovoljeno.[12] Vendar se po mnenju tega sodišča ta zakonodaja za preprečevanje prekrivanja v skladu s členom 54 Uredbe št. 883/2004, ki se nanaša na prekrivanje dajatev iste vrste, v obravnavanem primeru ne uporablja.[13] V teh okoliščinah se obravnavana zadeva nanaša na način izračuna belgijske vdovske pokojnine, do katere je upravičen HK.

40. V zvezi s tem iz predložitvene odločbe izhaja, da HK in SFP v okviru uporabe členov od 53 do 55 Uredbe št. 883/2004 podajata enako analizo glede zneska belgijske vdovske pokojnine HK, zgornje meje prekrivanja te pokojnine in skupnega zneska starostnih pokojnin, ki se upošteva.[14] Nasprotno pa se razlagi HK in SFP razlikujeta glede naslednjega koraka izračuna belgijske vdovske pokojnine, za katero veljajo nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja. Po mnenju SFP je treba z dva (to je število zadevnih vdovskih pokojnin) deliti znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, HK pa trdi, da je treba z dva deliti skupni znesek zadevnih starostnih pokojnin, kar privede do višje belgijske vdovske pokojnine.[15] Kot navajata HK in Komisija, je razlaga, ki jo predlaga HK, ugodnejša ne le v njegovem osebnem primeru, ampak tudi na splošno za vse delavce, ki so uresničevali pravico do prostega gibanja.

41. V obravnavani zadevi se tako postavlja vprašanje razlage člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Ta člen, ki ga Sodišče še nikoli ni obravnavalo,[16] določa, da „[č]e je za prejemanje dajatev druge vrste ali drugih dohodkov treba uporabljati pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja zadevnih držav članic v zvezi z […] dvema ali več neodvisnimi dajatvami, pristojni nosilec zneske upoštevanih dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov [zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, ki so bili upoštevani,] deli s številom dajatev, za katere veljajo navedena pravila“. Navedeni člen tako določa omilitev nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja.[17]

42. V obravnavanem primeru se za belgijsko vdovsko pokojnino HK uporabljajo nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja, in sicer člen 52 kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967.

43. Poleg tega ni sporno, da je treba starostni pokojnini HK na eni strani in njegovo belgijsko vdovsko pokojnino na drugi strani opredeliti kot „dajatve druge vrste“ v smislu člena 55 Uredbe št. 883/2004. V skladu s členom 53(1) te uredbe se namreč vsako prekrivanje dajatev za invalidnost, dajatev za starost in dajatev za preživele osebe, ki se izračunajo ali dodelijo na podlagi zavarovalnih dob in/ali dob prebivanja, ki jih dopolni „ista oseba“, šteje za prekrivanje „dajatev iste vrste“. Torej se dajatve, ki se izračunajo ali dodelijo na podlagi karier dveh različnih oseb, in sicer HK in njegove žene, ne morejo šteti za „dajatve iste vrste“.[18] Na podlagi odstavka 2 tega člena 53 pa se prekrivanje dajatev, ki niso dajatve „iste vrste“, šteje za prekrivanje „dajatev druge vrste“.

12 Glej točko 25 teh sklepnih predlogov.

13 Glej točko 26 teh sklepnih predlogov.

14 Glej točko 29 teh sklepnih predlogov.

15 Glej točki 30 in 31 teh sklepnih predlogov.

16 V zadevi, v kateri je bila izdana sodba z dne 15. marca 2018, Blanco Marqués (C-431/16, EU:C:2018:189), se je predložitveno sodišče v prvem in šestem vprašanju za predhodno odločanje sklicevalo na člen 55 Uredbe št. 883/2004. Vendar Sodišče ni podalo vsebinske presoje v zvezi s tem členom.

17 Kot je navedel avtor, ki ga omenja predložitveno sodišče, je „[n]amen te določbe […] odpraviti negativne posledice, ki jih ima za upravičenca skupna uporaba pravil za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja dveh ali več držav članic. Če je tako treba zaradi uporabe takih pravil hkrati zmanjšati več neodvisnih dajatev, je treba znesek, na katerega se nanaša zmanjšanje, mirovanje ali odvzem, deliti s številom dajatev, ki se zmanjšajo, mirujejo ali odvzamejo“. Glej Robert, F., „Le régime juridique des pensions de retraite après une carrière dans plusieurs États membres“, *Journal de droit européen*, št. 223, 2015, str. 354–360, zlasti str. 359.

18 Glej v tem smislu sodbo z dne 7. marca 2013, van den Booren (C-127/11, EU:C:2013:140, točki 32 in 33).

44. Poleg tega se zadeva iz postopka v glavni stvari nanaša na „neodvisne dajatve“ v smislu člena 55 Uredbe št. 883/2004, saj je SFP na podlagi člena 52 te uredbe menila, da je tako za belgijsko starostno pokojnino HK kot za njegovo belgijsko vdovsko pokojnino „neodvisna dajatev“ zanj ugodnejša od sorazmerne dajatve.[19] Prav tako člen 52 kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967 določa uporabo pravil za preprečevanje prekrivanja v zvezi z dvema ali več neodvisnimi dajatvami.

45. Obravnavana zadeva se torej, natančneje, nanaša na pomen, ki ga je treba dati izrazu „zneski dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, *ki so bili upoštevani*“[20] v smislu člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Ta izraz je enak v več jezikovnih različicah te določbe, med drugim v španščini („las cuantías de la prestación o prestaciones u otros ingresos, *tal y como hayan sido computados*“), nemščini („die Beträge der Leistung oder Leistungen oder sonstigen Einkünfte, *die berücksichtigt worden sind*“), grščini („την ή τις παροχές ή τα άλλα εισοδήματα, *όπως αυτές έχουν ληφθεί υπόψη*“), angleščini („the amounts of the benefit or benefits or other income, *as they have been taken into account*“), italijanščini („gli importi della o delle prestazioni o di altri redditi, *di cui si è tenuto conto*“), poljščini („kwoty świadczenia lub świadczeń lub innych dochodów, *które zostały uwzględnione*“) in švedščini („förmånen eller förmånerna eller den andra inkomsten *så som de har beaktatset*“).

46. V skladu z ustaljeno sodno prakso je treba pri razlagi določbe prava Unije upoštevati ne le njeno besedilo, ampak tudi kontekst, v katerega je umeščena, ter cilje in namen, ki jim sledi akt, katerega del je. Tudi zgodovina nastanka določbe prava Unije lahko razkrije elemente, ki so upoštevni za njeno razlago.[21]

47. Na prvem mestu, kar zadeva besedilo člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 je treba navesti, da se ta določba sklicuje na uporabo pravil za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa „zakonodaja zadevnih držav članic“, in na „pristojni nosilec“. Tako se v navedeni določbi z izrazom „ki so bili upoštevani“ državam članicam prepušča pristojnost za določitev, kako je treba „upoštevati“ zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov, za katere je treba uporabiti deljenje. Drugače povedano, po mojem mnenju zadevna določba državam članicam daje polje proste presoje za določitev zneskov dohodkov, ki jih je treba upoštevati v okviru uporabe njihovih pravil za preprečevanje prekrivanja.

48. V zvezi s tem HK trdi, da odvisni stavek „ki so bili upoštevani“ napotuje na glavni stavek „zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov“, ki so bili določeni z uporabo nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja, in da v obravnavanem primeru upoštevanje zneskov s strani pristojnih belgijskih nosilcev ustreza izbiri ene ali več starostnih pokojnin. Prav tako naj bi okoliščina, da v členu 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 ni izrecno omenjeno upoštevanje zneska, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, pomenila, da ni mogoče upoštevati tega zneska in da se poleg tega ta določba razlikuje od odstavka (1)(b) tega člena, v katerem so omenjeni „vs[i] element[i], predpisan[i] za uporabo pravil za preprečevanje prekrivanja“.[22]

[19] Glej točko 28 teh sklepnih predlogov.

[20] Moj poudarek.

[21] Sodba z dne 16. marca 2023, Towercast (C-449/21, EU:C:2023:207, točka 31 in navedena sodna praksa).

[22] Člen 55(1)(b) Uredbe št. 883/2004 določa, da „[č]e je za prejemanje dajatev druge vrste ali drugih dohodkov treba uporabljati pravila za preprečevanje prekrivanja, ki jih določa zakonodaja zadevnih držav članic v zvezi z […] eno ali več sorazmernimi dajatvami, pristojni nosilec upošteva dajatev ali dajatve ali druge dohodke in vse elemente, predpisane za uporabo pravil za preprečevanje prekrivanja, glede na razmerje med zavarovalnimi dobami in/ali dobami prebivanja, določenimi za izračun iz člena 52(1)(b)(ii)“.

49. Te trditve se mi ne zdijo prepričljive. Po mojem mnenju namreč, prvič, lahko glede na besedilo navedenega člena 55(1)(a) upoštevanje zadevnih zneskov ne nastopi le v fazi izbire zadevnih pokojnin, ampak tudi pri določanju načina izračuna zneskov, uporabljenih za deljenje, ki ga je treba opraviti. Drugič, v tej določbi prav tako ni izrecno navedeno, da je treba deliti skupni znesek zadevnih dajatev. Če bi se štelo, da izraz „zneski, ki so bili upoštevani“ nujno pomeni sklicevanje na skupni znesek zadevnih dajatev, bi se temu izrazu odvzel smisel oziroma razlog za obstoj in bi se odpravilo polje proste presoje, ki ga je zakonodajalec Unije želel zagotoviti državam članicam.

50. Zato je po mojem mnenju v besedilu člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 navedeno, da imajo države članice možnost, da na podlagi svojih pravil za preprečevanje prekrivanja delijo znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin. Te države članice bi lahko po svoji izbiri tudi odločile, da se mora deljenje, ki ga je treba opraviti, nanašati raje na skupni znesek zadevnih dajatev.

51. Na drugem mestu, to razlago potrjuje kontekst, v katerega je umeščen člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004.

52. V skladu z uvodno izjavo 29 te uredbe je treba namreč delavce migrante in njihove preživele osebe zaščititi pred „pretirano strogim uveljavljanjem“ nacionalnih pravil v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom. Zato navedena uredba ni namenjena odpravi nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja, ampak le omejevanju njihovih učinkov, kadar je njihova uporaba posebej neugodna za delavce, ki so uresničevali pravico do prostega gibanja. Po mojem mnenju pa ni videti, da bi bilo to, da država članica upošteva znesek, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, posebej neugodno za zadevne delavce.[23]

53. Poleg tega je v uvodni izjavi 4 iste uredbe navedeno, da je treba spoštovati *posebne značilnosti nacionalnih zakonodaj na področju socialne varnosti* in zato oblikovati le sistem koordinacije. Iz uvodnih izjav 30 in 31 Uredbe št. 883/2004 je tudi razvidno, da mora nacionalni zakonodajalec sprejeti pravila o omejitvi prekrivanja dveh ali več pokojnin, pridobljenih v različnih državah članicah, zakonodajalec Unije pa mora določiti le meje, v katerih se ta pravila uporabljajo.

54. Glede na te uvodne izjave se strinjam s stališčem finske vlade, da se s členom 55(1)(a) te uredbe ne izvaja harmonizacija točno določenega načina izračuna vdovskih pokojnin ali njihove višine. Pristojni nacionalni organi so tisti, ki morajo določiti te načine v okviru uporabe te določbe. Tako se lahko država članica odloči za deljenje zneska, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin. Drugače povedano drugače, kontekst navedene določbe ne kaže, da morajo države članice nujno uporabiti razlago, ki je za zadevno osebo najugodnejša, kar zadeva znesek, ki ga je treba deliti.

55. Splošneje, v skladu s sodno prakso Sodišča Pogodba DEU delavcu ne zagotavlja, da sta razširitev njegovih dejavnosti v več kot eno državo članico ali njihov prenos v drugo državo članico nevtralna na področju socialne varnosti. Ob upoštevanju razlik med zakonodajami držav članic o socialni varnosti bi lahko taka razširitev ali tak prenos, odvisno od posameznega primera, imela prednosti ali slabosti za delavca z vidika socialne varnosti. Iz tega izhaja, da je taka zakonodaja tudi v primerih, v katerih je njena uporaba manj ugodna, v skladu s členoma 45 in 48

[23] Tako v skladu s členom 55(1)(a), drugi pododstavek, Uredbe št. 883/2004 se upokojen ne more odvzeti statusa upokojenca za namene drugih ustreznih določb te uredbe.

PDEU, če za zadevnega delavca ni neugodna v primerjavi s tistimi delavci, ki opravljajo vse dejavnosti v državi članici, v kateri se ta zakonodaja uporablja, ali v primerjavi s tistimi, ki so bili tam že prej obdavčeni, in če ne pripelje do nepovratnega vplačila prispevkov za socialno varnost. [24]

56. V obravnavanem primeru predložitveno sodišče v zvezi z zadevo iz postopka v glavni stvari navaja, da ima HK pravico do belgijske vdovske pokojnine samo zaradi uporabe člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. [25] V teh okoliščinah je pravo Unije vsekakor, tudi v primeru, v katerem se ta določba uporabi tako, da se deli znesek, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, za delavca migranta ugodnejše. [26]

57. Na tretjem mestu, razlaga, v skladu s katero se lahko država članica odloči, da bo delila znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, je podprta s cilji, ki jim sledi Uredba št. 883/2004. Iz sodne prakse Sodišča namreč izhaja, da je namen te uredbe, kot je razvidno iz njenih uvodnih izjav 1 in 45 ter člena 42 ES, ki je postal člen 48 PDEU, zagotoviti prosto gibanje delavcev v Evropski uniji ob upoštevanju posebnih značilnosti nacionalnih zakonodaj na področju socialne varnosti ter uskladiti nacionalne sisteme socialne varnosti držav članic, da bi se zagotovilo učinkovito uresničevanje prostega gibanja oseb in tako prispevalo k izboljšanju življenjskega standarda in pogojev za zaposlitev oseb, ki se gibljejo v Uniji. [27]

58. V zvezi s tem še vedno v skladu s sodno prakso Sodišča Uredba št. 883/2004 ne uvaja skupnega sistema socialne varnosti, temveč dopušča različne nacionalne sisteme. Države članice obdržijo pristojnost, da organizirajo svoje sisteme socialne varnosti, in če ni harmonizacije na ravni Unije, vsaka država članica v svoji zakonodaji določi, med drugim, pogoje za pridobitev pravice do socialnih dajatev, pri čemer mora spoštovati pravo Unije. [28] Poleg tega neobstoj skupnega sistema socialne varnosti pomeni, da je treba brez kaznovanja delavcev, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja, *ohraniti finančno integriteto* sistemov socialne varnosti držav članic. [29] Cilj pravil za preprečevanje prikrivanja je tako preprečiti neupravičeno prekrivanje socialnih dajatev. [30]

59. Iz ciljev Uredbe št. 883/2004 je torej razvidno, da so države članice pristojne za odločitev, kako nameravajo upoštevati zneske dajatve ali dajatev ali drugih dohodkov v okviru uporabe člena 55(1)(a) te uredbe, da bi med drugim ohranile finančno integriteto svojega sistema socialne varnosti. V tem smislu imajo države članice pravico sprejeti ukrepe za to, da na dolgi rok zagotovijo uravnoteženost svojega sistema, da bi še naprej zagotavljale zaščito vsem osebam s socialnim zavarovanjem.

[24] Glej sodbo z dne 25. novembra 2021, Finanzamt Österreich (Družinski dodatki za delavca na področju razvojne pomoči) (C-372/20, EU:C:2021:962, točka 80 in navedena sodna praksa).

[25] Glej točko 28 teh sklepnih predlogov.

[26] V zvezi s tem je Sodišče na eni strani navedlo, da če uporaba zakonodaje Unije privede do tega, da je delavec migrant postavljen v ugodnejši položaj kot delavec, ki to ni, to vseeno ni diskriminatorno, saj delavci migranti niso v položaju, ki bi bil primerljiv s položajem delavcev, ki nikoli niso zapustiti svoje države, in, na drugi strani, da morebitne razlike, ki bi obstajale v korist delavcev migrantov, niso rezultat razlage prava Unije, temveč so posledica neobstoja skupnega sistema socialne varnosti oziroma neobstoja harmonizacije obstoječih nacionalnih sistemov, ki ga ni mogoče odtehtati zgolj s koordinacijo, ki je trenutno v veljavi (glej sodbo z dne 22. aprila 1993, Levatino, C-65/92, EU:C:1993:149, točka 49 in navedena sodna praksa).

[27] Sodba z dne 3. junija 2021, TEAM POWER EUROPE (C-784/19, EU:C:2021:427, točka 58 in navedena sodna praksa).

[28] Glej v tem smislu sodbo z dne 15. septembra 2022, Rechtsanwaltskammer Wien (C-58/21, EU:C:2022:691, točka 61 in navedena sodna praksa).

[29] Glej v tem smislu sodbo z dne 21. oktobra 2021, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Warszawie (C-866/19, EU:C:2021:865, točka 41 in navedena sodna praksa).

[30] Glej v tem smislu sodbo z dne 8. maja 2014, Wiering (C-347/12, EU:C:2014:300, točka 55 in navedena sodna praksa).

60. V obravnavanem primeru belgijska vlada navaja, da se v skladu z nacionalno zakonodajo o pokojninah zaposlenih oseb, ki se uporablja, to je člen 52(1) kraljevega odloka z dne 21. decembra 1967, pravila za preprečevanje prekrivanja, kadar gre za prekrivanje starostnih pokojnin in vdovskih pokojnin, uporabljajo samo za izvedeno pravico (vdovsko pokojnino), in ne za osebno pravico (starostno pokojnino), ta značilnost pa pojasnjuje način izračuna vdovske pokojnine, ki je bil sprejet. Menim, da tak pristop spada v pristojnost držav članic ter da ne zakonodajalec Unije ne Sodišče ne moreta nalagati natančnih načinov izračuna zneskov, ki jih je treba upoštevati in bi se uporabljali v vseh teh državah.

61. Na četrtem mestu, to razlago podpira tudi zgodovina nastanka člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004. Kot je opozorilo Sodišče, so bila s to uredbo posodobljena in poenostavljena pravila iz Uredbe št. 1408/71, njen *cilj* pa je ostal *enak* cilju zadnjenavedene uredbe.[31] V obravnavanem primeru pa je člen 46c Uredbe št. 1408/71, ki je bil nadomeščen s členom 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004, določal, da če ima prejemanje dajatev različne vrste ali drugih dohodkov za posledico zmanjšanje, mirovanje ali odvzem dveh ali več dajatev, se zneski, ki ne bi bili izplačani pri strogi uporabi določb v zvezi z zmanjšanjem, mirovanjem ali odvzemom, *kot jih določa zakonodaja držav članic*, delijo s številom dajatev, ki se zmanjšajo, mirujejo ali odvzamejo.[32] Čeprav se je zakonodajalec Unije torej odločil za drugo besedilo tega člena 55(1)(a) od tistega, ki ga je predlagala Komisija,[33] se je člen 46c Uredbe št. 1408/71 v zvezi z istim načelom prav tako skliceval na zneske, ki jih določijo države članice, in ne zakonodajalec Unije.[34]

62. Nazadnje, predložitveno sodišče omenja, da so po navedbah SFP finski pristojni nosilci za HK uporabili natančno tak način izračuna njegove finske vdovske pokojnine kot ta služba.[35] HK pa se sklicuje na okrožnico francoskega nacionalnega sklada za pokojninsko zavarovanje, v kateri naj bi bila uporabljena ista razlaga, kot jo zagovarja on.[36] Vendar sam v tej razliki v pristopih ne vidim nobenega protislovja. Kot sem že navedel, imajo namreč države članice pravico določiti način izračuna vdovske pokojnine, če spoštujejo pravo Unije. V obravnavanem primeru pa člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 omogoča, da se deli bodisi skupni znesek zadevnih dajatev bodisi znesek dohodkov, ki presega zgornjo meja prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin. Pristojnim nosilcem različnih držav članic je tako omogočeno, da ne uporabljajo istega načina izračuna.

[31] Glej sodbo z dne 30. septembra 2021, Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (Uwv) (C-285/20, EU:C:2021:785, točka 42 in navedena sodna praksa).

[32] Kot je poudaril avtor, ki ga navaja predložitveno sodišče, se v zvezi s starostnimi pokojninami in vdovskimi pokojninami edina vsebinska sprememba med uredbama št. 1408/71 in št. 883/2004 nanaša na eno od pravil o omejitvi obsega nacionalnih pravil za preprečevanje prekrivanja, in sicer se ne deli več znesek dajatve, ki se ne bi izplačal, temveč se delijo dajatve oziroma dohodki, ki se upoštevajo pri uporabi pravila za preprečevanje prekrivanja. Glej Morsa, M., „La coordination des systèmes de sécurité sociale: règlements (CE) 883/2004 et 987/2009 versus règlements nº 1408/71 et 574/72: ce qui a changé au 1er mai 2010“, *Journal des tribunaux du travail*, št. 1096, 2011, str. 181–192, zlasti str. 191.

[33] Glej predlog Uredbe Sveta (ES) o spremembi Uredbe (EGS) št. 1408/71 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, in Uredbe (EGS) št. 574/72 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 (COM(98) 547 final) (UL 1998, C 325, str. 12). Komisija v pisnem stališču poudarja, da je bil člen 37 njenega predloga Uredbe zasnovan podobno kot člen 46c Uredbe št. 1408/71 in da je besedilo člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 rezultat pogajanj med zakonodajnim postopkom.

[34] Ugotavljam, da nekateri avtorji v bistvu sledijo drugi razlagi, v skladu s katero so v okviru uporabe člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 zneski, ki se delijo, odslej zneski pokojnin, ki se seštejejo, in ne več zmanjšani zneski. Glej med drugim Verschueren, H., „Regulation 883/2004 and Invalidity and Old-Age Pensions“, European Journal of Social Security, zv. 11, 2009, št. 1 in 2, str. od 143 do 162, zlasti str. 159; Schuler, R., v Fuchs, M., in Cornelissen, R., *EU Social Security Law, A Commentary on EU Regulations 883/2004 and 987/2009*, Beck, C. H. – Hart Publishing – Nomos, 2015, str. od 359 do 362, zlasti str. 361, ter Lhernould, J.-P., „Protection sociale et droit de l'Union européenne – Prestations servies dans le cadre des règlements de coordination (CE) no 883/2004 et (CE) no 987/2009“, JurisClasseur Europe, fasc. 618, 2023, točka 53.

[35] HK v pisnem stališču prereka to trditev SFP in poudarja, da finski organi niso uporabili člena 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004, ko so mu dodelili vdovsko pokojnino.

[36] Glej točko 32 teh sklepnih predlogov.

63. Ob upoštevanju vsega, kar je bilo navedeno v teh sklepnih predlogih, menim, da je treba člen 55(1)(a) Uredbe št. 883/2004 razlagati tako, da če je treba za prejemanje dajatev druge vrste uporabljati nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja v zvezi z neodvisnimi dajatvami, ta člen ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, v skladu s katero pristojni nosilci pri izračunu vdovske pokojnine delijo znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, s številom vdovskih pokojnin, za katere veljajo ta pravila.

V. Predlog

64. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji za predhodno odločanje, ki ju je postavilo tribunal du travail francophone de Bruxelles (delovno sodišče v Bruslju za postopke v francoščini, Belgija), odgovori:

Člen 55(1)(a) Uredbe (ES) št. 883/2004 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti

je treba razlagati tako, da

če je za prejemanje dajatev druge vrste treba uporabljati nacionalna pravila za preprečevanje prekrivanja v zvezi z neodvisnimi dajatvami, ta člen ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, v skladu s katero pristojni nosilci pri izračunu vdovske pokojnine delijo znesek dohodkov, ki presega zgornjo mejo prekrivanja različnih obravnavanih pokojnin, s številom vdovskih pokojnin, za katere veljajo ta pravila.